

Bylo ráno a slunce se jasnou modří opíralo o otevřené okno. A slunce se odráželo s nádechem zlata tam, kde na bílém polštáři ležely její vlasy, kde její hlava znovu spočine. Pokoj vířil sluncem a on ležel spokojen v jasu. Bylo báječné probudit se do slunce, do tepla, do vzpomínky hřejivé a zářivé krásy. Bylo báječné vědět, že se Laurel poté, co za sebou bude mít občůžky, jednání a lekce, zase vrátí, dychtivě se vrátí do jeho dychtivosti. On musí hodiny toho dne nějak strávit, ale protečou mu mezi prsty stejně tiše a prostince jako písek. Slunce a den uplynou, nastane noc. A noc zaplane září, jež překonává slunce.

Den minul a nastala noc a další den a další noc a další. Až ztratil přehled o počtu hodin a dnů. Nebo nocí. Přecházely jedna do druhé v plynule rotujícím kole, bez námahy a bez konce. Znal krásu a intenzitu snu a byl polapen v lůně, jež nazýval štěstí. Nepomýšlel na to, že čas jednou musí skončit. Kruh nezačíná a nekončí, kruh jest. Nepřipustil, aby myšlenka vpadla do hodin, kdy na ni čekal, omýván vzpomínkou na její přítomnost. Málokdy v ty dny vycházel z bytu. Ve vnějším světě existoval čas a v čase byla netrpělivost. Raději zůstat ve snu. Ani ta babizna s koštětem a hadrem nemohla sen rozbít.

Neříkal si v duchu, že to nepotrvá navždycky. Nečelil procitnutí. Jednoho rána přes slunce proplynula flotila mračen, ale on tu předzvěst nepřijal. Nevpusťil do své mysli to ochlazení, jež jednou odpoledne

vníklo okny, když je zavíral. Nepřiznal pláténko šedi, jež té noci zastřelo hvězdy.

Věděl to, ale nepřiznal to. Mohl to být týden, mohl to být den dva, nebo možná čas vůbec neplynul. Ale do ní vstupoval neklid. Nemohla se nadlouho spokojit s tím, jak ji poutaly hranice snu. Snad to byl pohyb v jejích ramenou při hudbě tanečního orchestru z rádia. Snad to bylo to zakabonění, když v obýváku znovu usedli k večeři. Snad to byla vyhýbavost při otázkách, jak strávila ten jeden konkrétní den. Anebo to, jak stála ve dveřích a vyhlížela do noci.

Od začátku věděl, že je určená k vystavování. Není možné ji nadlouho ukrývat ve sluji jeho snu. Ale nedokázal to přiznat. Promluvit musela ona.

Zatelefonovala mu. Pozdě, snad v pět nebo později. Řekla: „Dixi, dnes s tebou povečeřet nemůžu... Mám jednání.“ Už o ní věděl malinko víc, ne moc, malinko. Nemluvila o sobě o nic víc než on. Ve sluji nebylo slov zapotřebí. Ale věděl, že se připravuje a čeká na svou velkou šanci. Mířila vysoko; stříbrné plátno už odhalilo jiné. Hodlala se stát objemem. Talent nemá stejnou váhu jako znalost správných strážců brány. Tajemstvím úspěchu jsou kontakty.

Nemohl před ní dát najevo své zklamání. Takhle svou hru nehráli. Nebyli něžní milenci, uvědomovali si světские potřeby. Neopovážil by se před ní projevit naléhavost pubescentní touhy. Řekl: „Škoda,“ jako by na tom nezáleželo. „Uvidíme se pak?“

Vycítil její zaváhání.

„Když nebude moc pozdě. Koná se pak večírek.“ Zaváhání, byť slabounké, teď bylo zřejmé. „Mám zpívat.“

Věděl, že to nemá říkat, ale naléhal: „To je jedno, jak moc pozdě bude, přijď. Vzbud' mě.“

Neřekla ano ani ne, v návalu slov neřekla nic. Když ukončila hovor, začalo to. Napřed zvolna. Jako by mu do mysli prosakovaly cáry mlhy. Jenom mírná pochybnost, jakou mohl zprvu smést stranou. Ale prosakovala stále houšť, stahovala se kolem mozkových závitů, vymazávala rozum.

Má jiného. Někoho, kdo ji může zahrnout penězi, velkými penězi. Strýc Fergus! Dix se skoro rozeběhl k psacímu stolu. Poslední dny vůbec neprohlížel poštu, možná ji jednou dvakrát prohrábl kvůli razítku z Princetonu, a nenašel nic, nacházel jen složenky pro Mela Terrisse. Pak na poštu zapomněl, zapomněl na složenky a upomínky, na všechno v ní zapomněl. Prohrábl úhledný komínek obálek a našel ho - dopis od strýce Ferguse. Uvnitř byl šek, podíval se na číslici, dvě stě padesát dolarů. Rozložil strojem psaný dopis. Stálo v něm:

Milý Dicksoně,
pokud Tě bolí záda a jen si nevymýšlíš, aby ses ulil z práce, měl by sis zažádat o ošetření ve vojenské nemocnici. Pokud jde o zasílání vyšší částky, je to stejně hloupý nápad, jako Tvoje nápady obvykle...

Zmuchlal dopis do tuhé vzteklé koule a mrštil s ní přes pokoj. Ani dopis nedočetl, dobře už znal ta výchovná klišé o práci a zábavě, poslouchal je celý život. V době, kdy ostatní kluci měli auta, oblečení a štedré

kapesné, on měl průpovídky. Problém nebyl, že by ten držgrešle ty prachy neměl. Na akcie a obligace, na nemovitosti jich měl dost. Všechno naškudlené kvůli představám jednoho starocha o tom, jak vypadá solidní občan. Člověk by si myslel, že strýc Fergus pochopí nutnost věcí, kvůli kterým stojí za to žít. Býval chudás, syn rolníka. Taky nikdy nic neměl, do zaměstnání v princetonském železářství nastoupil ve čtrnácti (jak dobře Dickson znal každý krok střídáního života strýce Ferguse - mohl by je odříkat jako rozpočítávadlo) a po nocích studoval, aby se dostal na univerzitu. Dickson ho v duchu viděl, jednoho z těch chudých buranů, venkovanů, co mají jeden tmavý nepadnoucí oblek a pár bot s tlustou podrážkou, jak dusá do posluchárny, studuje a pracuje a kromě ostatních venkovanů ho v Princetonu nikdo nezná. Ani když absolvoval s vyznamenáním, což je pro historii ohromného úspěchu nepostradatelný detail. Nic, jen šlichta a strachování až po státnice, načež obdržel jen diplom a utkvělé přesvědčení, že být absolventem Princetonu je něco jako být senátorem nebo možná Jehovou.

Dix netoužil být absolventem Princetonu. Ne tohohle druhu. Kdyby to šlo zařídit správně, kdyby patřil k mladíkům, jaké viděl ve městě projíždět se rychlými auty, členy univerzitních klubů, kteří si nedbale užívají drahé oblečení, peníze a děvčata, skočil by po tom. Stejně tak by ale mohl chtít být senátorem nebo Jehovou; byl synovcem Ferguse Steela a po celou střední školu chodil po skončení výuky pracovat do železářství. Buď pracoval, nebo neměl co utrácet. Tak

znělo ručně vyšité a zlatě zarámované heslo strýce Ferguse: Bez práce nejsou koláče.

Mladý člověk peníze potřebuje, bez peněz v kapse holku neseženeš. Holka si nevšimne, jak vypadáš nebo že jsi vtipný, pokud ji nemůžeš vzít do kina nebo na sobotní zábavu. A po kině jí dát najíst.

Dix se tehdy nenaučil, jak si opatřit peníze bez práce. Leda tak sem tam z pokladny čmáznout šesták nebo čtvrták. A zalhat o tom. Jednou si vzal pět dolarů, však je taky potřeboval. Nebylo představitelné pozvat dívku na školní ples a neposlat jí kytici. Strýc Fergus kvůli tomu dal vyhazov poslíčkovi.

Dix zpropadeně dobře věděl, že na univerzitě zažije peklo. A to se taky stalo. Ten první rok trpěl, Bože, jak jen trpěl. Byl by školy nechal, záměrně propadl u zkoušek, ale alternativa byla daleko horší: nechat se vypakovat jak kus dobytka na statek, který strýc Fergus vlastnil v západní Pensylvánii. Buď z něj musel být gentleman podle měřítek strýce Ferguse, nebo ať se vrátí k zemědělství. Dix měl dost rozumu na to, aby věděl, že si nedokáže najít práci a osamostatnit se. Takhle tvrdě pracovat nemínil. Odchodil první rok a po přednáškách pracoval v železářství, bál se komukoli podívat do očí, bál se, že uvidí nepokryté posměšky nebo soucit.

Někdy zjara mu začalo zapalovat. Nalepil se na prachaté kluky, bohaté ňoumy, kteří v univerzitní hierarchii neměli o nic lepší pozici než Dix. Byli to opravdoví ňoumové; dobrou ukázkou toho plemene byl Mel Terriss. Ale měli prachy. Dali slušné spropitné, když člověk věděl, kde po zavírací době sehnat

láhev brandy, když jste jim sjeli s autem do servisu nebo vyzvedli prádlo z čistírny. Za historku o tvrdém životě byli svolní k půjčce. Bylo možné nosit jejich oblečení, kouřit jejich cigarety, pít jejich alkohol. Dokud se člověk lísal, mohl si slušně žít. Posouvalo je to o schůdek výš, když se mohli posmívat pitomečkovi z měšťácké rodiny, který měl míň než oni. Bral ten pospěch spolu s dýškou a druhý rok už ušel.

Ve druhém ročníku objevil Mela Terrisse, který nepronikl ani do ňoumovské party. Dostal Mela do jejich kroužku a postaral se, aby se mu Mel revanšoval. Od té chvíle proplouval Dix životem snadno – s Melovým oblečením a Melovým autem a holkama, které si myslely, že bohatý je Dix a Mel je poskok. Dix měl odpovídající zevnějšek a charisma, měl všechno, co Melovi scházelo. Mela konejšilo, že mu Dix vodí ženské, se kterými se sám nemínil otravovat. A konejšila ho brandy. Měl namířeno přímou čarou k alkoholismu už tehdy, jako student. Díky chlastu dokázal uvěřit, že je tím, za co se sám považuje, a není ňouma. Akorát to z něj samozřejmě dělalo ještě horšího ňoumu. Na konci semestru byl Dix Melův jediný kámoš. To Dixovi vyhovovalo. Vypadalo to na báječné dva roky, když Mela udržel na studiu; zatím Melovi ukázal, jak to s jeho penězi zvládat, a platil mu doučování, aby prolezl. Navzájem se z duše nesnášeli, ale jeden bez druhého by byl ztracený. Drželi při sobě.

To bylo to léto, kdy mladí muži pochopili, že válka je realita. Jediná otázka zněla, kdy se to přizná. A toho léta Dix nastoupil k letectvu. Všichni opravdoví frajeři na škole nastupovali k vojsku.

Doba války byly první šťastné roky, jaké kdy poznal. Nebylo potřeba podlézat odporně bohatým, všichni brali stejné peníze a zanedlouho jsi boháč sám. Je-likož se nedržíš zpátky, jsi nejlepším pilotem v rotě a frčky přibývají rychle. Nosíš elegantní, na míru šité uniformy a nablýskané boty. Auťák nepotřebuješ, máš něco lepšího: elegantní silná letadla. Jsi pán, jsi, cos být vždycky chtěl, jsi třída. Můžeš mít kteroukoli ženskou, po které v Africe, Indii, Anglii, Austrálii, ve Státech nebo kdekoli na světě zatoužíš. Patří ti svět.

Ten život byl tak skutečný, že žádný jiný život nebyl. A ani po skončení války na žádný jiný život nepomýšlel. Až do chvíle, než znovu stanul ve stísněném tmavém obýváku u strýce doma. Návrat ke strýci Fergusovi byl šok; vlastně mu předtím nedocházelo, že to, jak žije za války, není napořád. Spletl si mezihru s celým životem.

Strýc Fergus se za války taky zaopatřil. Vynalezl jakýsi hřebík nebo šroubek nebo nástroj a vyráběl ho. Ale i když staroch zbohatl, nezměnil se. Žil tam, jak žít vždycky chtěl, ve stejném nepohodlném domě, se stejnou nepořádnou starou hospodyní, stejnými bídne uklohněnými jídly a špatným osvětlením. Jediným rozdílem bylo víc akcií, obligací a nemovitostí. Jen záchvňv patetického vlastenectví strýce přiměl svolit, že Dix stráví rok v Kalifornii a napíše knihu. Dix ovšem musel prokázat značnou výřečnost. Ten starý škudlil si mysl, že Dix bydlí s kamarády, kteří mu vypomůžou a udrží ho v lajně. Opakované změny adresy vysvětloval obtížemi při shánění vhodné pracovny. Strýc Fergus ihned poté, co nabídku vyřkl,

své štědrosti litoval – to bylo zjevné. Ale bylo pozdě. Dix mu nedovolil ji odvolat.

Ted' Dix v záchvatu vzteku lakomcův šek chytil a roztrhal ho na kusy, ty poskládal, roztrhal podruhé a rozsypal je po Melově koberci. Šek jako obvykle, almužna, se kterou musí přečkat další měsíc. Nahlaš se ve vojenské nemocnici. Žebrej, vždyť jsi veterán – nebo snad ne?

Seděl u psacího stolu a rozpálenou hlavu držel mezi prsty ztuhými jak ocel. Skrz ně viděl na kopy složenek adresovaných Melu Terrisovi. Potkat tehdy večer Mela byl pech. Proč na něho nemohl narazit za války, kdy by se mu mohl posmívat, jak po tom celý život toužil? Ale Mel se schovával kdesi ve fabrice; dokonce ani armáda ho nechtěla. Když se potkali, bylo dávno po válce a z Mela byl znovu bohatý ňouma.

Dix se tu noc v baru snažil s Melem nemluvit, vyhýbal se vzájemnému poznání, nedošlo mu, že blbci, jako je Mel, se vyhnout nedá. Mel k němu prostě musel dovrávorat a nastrčit ten svůj tučný blbý ksicht přes stůl. Dix viděl, co se Melovi při pohledu na tu blondýnu převaluje v hlavě. Byl připraven začít znovu postaru, nechat Dixe odvést špinavou práci, opatřit si holky výměnou za spropitné. Jenže takhle už to nefungovalo; s patolízalstvím přestal před šesti lety. A třeba setkání s Melem nebylo zas tak špatné. Dix dostal byt a auto a oblečení: zákaznické úvěry sice nevydrží navěky, ale zatím stačily. Takovéhle má Mel prachy. A Mel je v Riu, starý dobrý Mel!

Bez Mela by nebyla Laurel. Mozek mu vychládal a znovu v něm začal hryzat hlad po Laurel. Třeba

dostala příležitost zpívat na nějaké velké akci; věděl, že to by neodmítla, i kdyby po něm lačnila stejně jako on po ní. V tomhle mu byla podobná, šlo jí o velkou šanci. Jediný rozdíl tkvěl v tom, že nepátrala po penězích; přála si záři reflektorů.

Znovu se v něm vzedmula nenávist ke strýci Fergusovi. Pokud jí Dix k té záři nedopomůže, ona ho odmrští. Jakmile se setře novota. Jakmile se o něm dozví, že je švorc. Nemůže ji ztratit, Laurel je to jediné, co má. To jediné, co kdy měl od chvíle, kdy svlékl uniformu. Zahanbeně klesl na všechny čtyři a začal kousičky šeku sbírat. Musí tu částku mít; sice nevydrží dlouho, ale protáhne daný stav o další týden - a třeba do té doby sežene víc. Musí existovat způsoby, jak si tu opatřit love; určitě existují, jen se po nich neohlížel. Neměl proč, těch dvě stě pade mu před seznámením s Laurel stačilo. Opatrně sbíral každý kousíček a dbal na to, aby je nepokrčil. Pak se vynořil strach, že se Laurel nečekaně vrátí a zastihne ho v téhle trapné pozici. Pracoval rychleji, nervózně. Když posbíral všechny kousky, zpocené ruce se mu třásly. Musel si dlaně otřít o košili, než se šek opovážil slepit. Vzdor roztřeseným prstům byl opatrný, každý kousíček vložil na správné místo. Dokud nebyly pohromadě - a jeden scházel. Byl to cenný kousek: u podpisu chybělo křestní jméno „Fergus“. Horčnatě papírek hledal, lezl po zemi jak malé dítě, třásl se strachy, že ona nebo někdo jiný přijde dřív, než ho najde.

Konečně si ho pod židlí všiml. Je šek celý? Nevěděl, jestli banka skládanku přijme, jestli nebude nutné

znovu napsat strýci Fergusovi s nějakou výmluvou, proč šek přišel k úhoně. Posluhovačka ho omylem shrábla dohromady s reklamními letáky a roztrhala ho. Strýc Fergus jeho historce neuvěří. Zarazí výplatu prvního šeku, a než odešle druhý, bude vyčkávat, aby měl jistotu, že k proplacení nedošlo. Uplynul by nejmíň měsíc, než by strýc Fergus poslal Dixovi náhradní šek, měsíc, na který mu nevybývalo víc než ta desetidolarovka, kterou měl v kapse. Z obav, co se stane, se mu udělalo zle, tak zle, že se cítil zesláblý jak kočka. Skoro se ani nedoplazil ke gauči. Svalil se na něj se zavřenýma očima, prsty zaťaté do dlaní. Nesmí Laurel ztratit. Neztratí ji. Udělá cokoli. Může nastoupit do práce. Míst je určitě spousta. Laurel zná spoustu bohatých lidí; třeba jí může namluvit, že se potřebuje do něčeho zapracovat. Ne kvůli penězům. Kvůli rešerším. Anebo Brub - Brub by ho mohl dostat k policii.

Dokázal se tomu usmát a pak se cítil líp. Akorát co bude dělat Laurel, zatímco by Dix měl pohotovost čtyřicet hodin denně? Doma by neseseděla; není jako Sylvia.

Ne, do práce nemůže; existují jiné způsoby, jak si opatřit peníze. Kdyby ho jenom Laurel seznámila s někým ze svých známých; nejsnazší metoda, jak získat peníze, je přes ty, kdo peníze mají. Věděl, jak si při tom počínat. Proč ho Laurel drží stranou? Vztek zesílil; teď se nesmí rozčílit. Další křeč už by nezvládl. Šel k baru a nalil si velkého panáka; neměl na něj chuť, ale zklidnil se mu tím žaludek.

Kdyby věděl, kde Laurel je, hned by se za ní vydal.

Kdyby jí na něm trochu záleželo, chtěla by ho tam dnes mít, aby ji slyšel zpívat. Nevěřil jí, že zpívá. Má jiného, a kdykoli měla šanci s ním být, bylo jí jedno, do koho kopne.

Nemůže tu zůstat celý večer a mít tyhle myšlenky, snášet tuhle trýzeň. Jinak se zblázní. Musí vypadnout někam, kde se dá dýchat. Ukrýt se v noční tmě.

Zatajil dech. Neopovažoval se. Je moc brzy. Policie je pořád ještě v pohotovosti. A navíc je tu Laurel. Neopovažoval se provést cokoli, co by mohlo vztah s Laurel poškodit. Ale tady zůstat nemůže. Musí utéct od myšlenek, které má v hlavě.

Zašel do ložnice a chňapl po telefonu. Nepamatoval si ani, kolikrát mu Brub tyhle dny, tyhle týdny zavolał. Dix všechna ta pozvání šmahem odmítal. Ale nechával dveře pootevřené. Až bude mít nápor práce za sebou, zavolá. Všiml si, kolik je hodin, až když vytočil číslo; ulevilo se mu, že ještě vůbec není pozdě, ani ne devět.

Vzala to Sylvia. Nezněla jen překvapeně, že ho slyší, ale skoro, jako by jeho hlas v životě neslyšela. Zeptal se na Bruba. „Je doma? Napadlo mě, že pokud by měl volno, mohl bych na chvíli vystrčit nos z bytu.“

V tu chvíli už se zdálo, že ho znovu poznává. Byla srdečná. „Přijedte. Už jsme si říkali, kdy se od té svojí knížky odtrhnete.“

„Určitě vám to nevadí?“

„Budete vítán,“ řekla rychle. „A myslím to vážně. Vysedávat jenom se mnou Bruba nudilo tak, že šel k sousedům, aby si vypůjčil hrabičky nebo balíček karet nebo něco podobného.“

„On není doma?“

„Než přijedete, bude tu,“ prohlásila s jistotou. „Stavte se.“

Okamžitě se cítil líp, znovu se cítil být sám sebou. Sebejistý, šťastný, uvolněný. Zůstával doma příliš těsně u Laurel; to mužskému neprospívá. Třeba to pociťovala taky. Třeba to dnešní angažmá přijala proto. Ale přehnaně uzavřená si připadat nemohla, denně byla venku na hodinách, na kosmetice nebo s nějakou výmluvou.

Nezdržoval se převlékáním. Popadl nejbližší sako a cestou do obývacího pokoje si ho oblékl. Tam se musel na chvíli zastavit. Roztrhaný šek ležel na psacím stole. Nechtěl, aby ho Laurel viděla. Shrnul útržky do obálky, zalepil ji, aby měl jistotu, že žádný drahocenný kus neztratí, a zastrčil do vnitřní kapsy. Podíval se na hromádku složenek adresovaných Melovi a napadlo ho, jestlipak si jich Laurel všimla, a pokud ano, proč nic neřekla. Kdosi je do té úhledné hromádky srovnal, on ne. Mohla to být ta bába, ale mohla to být Laurel. Nejspíš to byla Laurel; teď v duchu viděl její ruce, jak urovnávají noviny a časopisy na stole. Mimoděk, cíleně. Mohla to samé učinit s poštou, zatímco se oblékal nebo dával vařit kávu. Sice jen tak, ale ona by si všimla. Všimla by si a uvažovala by. Nahrnul poštu do zásuvky a zaklapl ji. Nehodlá dumat v kruzích; zajede k Brubovi a zapomene.